

Untitled document

Relativismul este o boala spirituală foarte insidioasă, ce macina constant tesuturile sănătoase (cate au mai ramas) ale oricărei comunități. În aparentă, poate fi întâlnit doar în academii, în scrierile postmoderne și în romanele nihiliste. În realitate, a patruns în toate straturile și infectează zilnic gândirea oamenilor, indiferent de condiția socială. De multe ori ia aparentă respectabilitate, eleganță și stilului, dar asta nu poate fi o scuză de a ignora caracterul sau total distructiv. Mai jos am compilat câteva expresii întâlnite în vorbirea de zi cu zi, care depun marturie despre amploarea fenomenului.

“Gusturile nu se discută”. Este o expresie comună, care înteste a exprima toleranță, în special în chestiunile estetice, iar cei care vor să-i întăreasca sensul o folosesc de regulă în versiunea latină. Cu alte cuvinte, îi adaugă un prestigiu clasic. Pentru antici însă Frumosul reprezintă o categorie obiectivă esențială, alături de Bine și Adevar, capabilă de a fi înțeleasă rational de către aproape oricine. Trecand pentru moment dincolo de chestiunea istorică, este de remarcat că astăzi expresia tine loc de justificare pentru foarte multe aberații estetice, pentru lene sau pentru imposibilitatea de a argumenta o preferință. Mai mult, în această versiune relativistă se presupune implicit că gusturile au o origine irațională. De pilda, dacă unuia îi place Haydn și altuia Lady Gaga problema nu poate fi transată rational pentru că avem de-a face cu un dat subiectiv. Asadar, suntem lasați de izbeliste într-un haos valoric, din care nu se vede nicio ieișire. Frumosul și uratul nu mai există ca niște categorii obiective, totul devenind o afacere privată – “Beauty is in the eye of the beholder”.

“Nimeni nu este perfect”. Reprezintă echivalentul etic al relativismului estetic descris mai sus,

inclusiv în aparentă de toleranță. De parte de a exprima vreun gand de smerenie, expresia amintita are drept consecință imediata suspendarea oricărei judecăți morale. Din moment ce nimeni nu este perfect, înseamna că nimeni nu are dreptul de a formula acuze la adresa comportamentului altcuiva. Presupozitia evidentă este că doar cei fară greșeala se pot eruja în judecători. În consecință, singura salvare ar veni dacă privim vorba amintita drept un pionier inocent. Totusi, oamenii nu o folosesc în principal doar ca să-si bata gura și să umple cu banalități spațiile dintr-o convorbire. Desi fac și asta. De cele mai multe ori însă, cred că expresia îndeamna indirect la comportamente imorale, din moment ce “toti suntem o apa și un pamant”.

“Adevarul este la mijloc”. Este o modalitate comodă de a spune că practic adevarul a devenit irelevant, că timp pentru a-l găsi sau a-l afla tot ce trebuie să faci este să te situezi între două extremități. Iar extremitățile pot să fluctueze foarte mult. Să-i fel că în cazurile precedente, spoliajă de moderatie și bun simt a expresiei încearcă să mascheze consecințele dezastrosoase. Pentru că adevarul a fost văzut până mai ieri drept ceva obiectiv, identificabil rational, direct, și nu prin relații pseudomatematice între variabile confuze. Investigatia, mai ales în problemele morale, devine lipsită de sens, deoarece oamenii “respectabili” nu vor face altceva decât să se situeze la mijloc între coordonate arbitrarе. În felul acesta apar oamenii caldicii, în stare să justifice o multime de prostii, pentru că “asa sunt vremurile”.

Cele trei ipostaze lingvistice amintite mai sus cunosc numeroare sinonime, iar lista lor este mult mai lungă. Ba mai mult, se imbogătește pe zi ce trece, caci funcționează de minune pentru a înlocui gândirea ratională și responsabilitatea personală. Dar ar fi gresit să cautăm vinovății principali printre colportorii de relativism cotidian. Adevaratii ideologi sunt în universități și intoxica mintile tinerilor cu teoria progresului, a lui “anything goes”, a multiculturalismului, a evoluției, a dialecticii, și-md, într-un proces de reeducație global.{jcomments on}